

Београд, 9. 10. 2020.

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

Веће интердисциплинарних докторских студија Универзитета уметности формирало је комисију за процену теме докторског уметничког пројекта кандидата БОРИСА КУЗМАНОВИЋА, студента докторског студијског програма Дигитална уметност Интердисциплинарних студија Универзитета уметности, под насловом

ЕПОХАЛНИ БЕОГРАД – Интерактивна илустрована књига.

На основу увида у поднети материјал, комисија у саставу:

Др ум. Александра Јованић, доцент ФЛУ, председник комисије

Мр Растко Ђирић, редовни професор ФПУ, ментор

Др Светлана Смолчић Макуљевић, ванредни професор, Универзитет Метрополитан

Мр Драган Димчић, ванредни професор ФДУ

Др ум. Растко Кукић, доцент, Универзитет Метрополитан

закључила је да кандидат може да приступи изради свог докторског уметничког пројекта.

БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Борис Кузмановић, рођен је 1980. године у Новом Саду. Дипломирао је 2004. године на Академији уметности у Новом Саду где је и магистрирао 2009. са темом *Дневник стваралачког ствања* на Одсеку графике књиге са технологијом. Традиционалном и дигиталном илустрацијом, као и опремом књиге се бави од 2003. године, сарађујући са домаћим и страним издавачким кућама (*Креативни центар*, Београд, *Завод*, Београд и Нови Сад, *Лајуна*, Београд, *Вулкан*, Београд, *Младинска књига*, Љубљана, *Саларија*, Лондон) за које је илустровао преко 100 наслова (уџбеника, сликовница, романа и часописа) са више од 3000 илустрација, углавном намењених деци.

Излагао је на више домаћих и иностраних изложби (Београд, Нови Сад, Братислава, Болоња) и добитник је неколико награда из области илустрације. Неке од њих су награда *Златно перо* за најбољу уџбеничку илустрацију, Београд 2003. и награда *Невен* за најбољег илустратора у 2010. години. Добитник је четири међународна признања за најбоље уџбенике са сајму књига у Франкфурту 2005, 2008, 2012 и 2017. године. Од 2008. године ради као предавач на одсеку за Дизајн штампаних медија на Метрополитан универзитету у Београду, где је ангажован на предметима Цртање, Графички дизајн и Илустрација. Живи и ради у Београду од 2005. године.

Од важнијих пројеката на којима је радио наводимо: анимацију за прославу *100 година од првој светској рати* за музеј Војводине, 2014; анимацију за психолошке експерименте за универзитет у Јапану, 2014; реконструкцију резиденцијалног комплекса из трећег века, Медијана, од 2012; анимацију за Flash Prank, MTV Италија, World design studio, 2011; визуелизацију наградне призме за светски бијенале фотографије, 2009; визуелизацију телефона за Теленор, 2008; пројекат „Летећа тврђава” за музички фестивал ЕХИТ 2007/2008, 2008; Кевин Јост видео презентацију за ЕХИТ, 2002; презентацију шпанског Краљевског музеја за америчку ТВ станицу WAPT Channel 16, Jackson, MS, САД, 2001.

ДЕТАЉНА АНАЛИЗА ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

Предмет пројекта је израда мултимедијалне илустроване књиге која се може назвати и сликовницом, а која се састоји од девет богато илустрованих табли са могућношћу употребе компјутерског софтвера који се активира путем QR кода. Интерактивне опције које ова штампана илустрована књига нуди чине целину са њеним уметничким, едукативним и забавним садржајем. Књигу, дакле, чине два дигитална медија: штампани и интерактивни, оба изведена у одговарајућим рачунарским програмима, оба у функцији приказаних (илустрованих) догађаја, слика, симбола и текста. Штампани део књиге састоји се од илустрација које приказују развој Београда кроз девет историјских епоха, док понуђене апликације нуде могућност комуницирања са одређеним тематским илустрацијама помоћу текста, анимације, аудио-визуелног ефекта и у облику тактилне игре. Хибридна структура ове штампано–интерактивне књиге отвара нове могућности у избору формирања књиге употребљиве на свим нивоима, од ИТ сектора, музејских проспеката, туристичких каталога до сликовница за децу и одрасле.

Циљ рада је покушај унапређивања штампаног облика дигиталних медија и приближавање или спајање са елементима дигиталног интерактивног медија. На тај начин се нарочито истичу квалитети штампаног тј. статичног, дводимензионалног визуелног елемента и тродимензионалне покретне форме дате у облику дигиталне анимације. Са друге стране, читалац–посматрач ствара нову визуру у односу на досадашњу употребу и квалитативне особине традиционалне књиге постављајући је на нов, изазован, непредвидив и изнова занимљив начин.

Археолошки и историјски подаци тврде да су ширу територију Београда у континуитету насељавала бројна племена и народи, а на њој су се смењивале цивилизације готово непрекидно током десет хиљада година. Артефактска обележја града, готово увек и свуда су недовољно сачувана, нетранспарентна и тешко доступна, па ипак, често посматрајући пулс и амбијент града стичемо утисак таложења и коегзистенције претходних епоха које се непрекидно смењују, надовезују и преплићу. Дигиталном илустрацијом и интерактивним апликацијама Кузмановић на свеж и атрактиван начин буди интересовање за место и људе који га заједно граде, разграђују, мењају, руже или улепшавају.

Илустроване целине приказују развој Београда на девет одвојених табли. Свака приказује одређени временски период или епоху. Обједињавајући су илустративно обликовани артефакти у оквиру широке панораме (приказане из птичје перспективе), са елементима природе, архитектуре, инфраструктуре, значајних историјских догађаја, моде, материјалних артефаката и слично, свега што је оставило траг људског присуства на препознатљивом простору између и око ушћа двеју река. Мапирање простора на овај начин пружа лакши увид читаоцу у промене које су се дешавале кроз миленијуме, од првих становника Београда до данас.

С друге стране, ауторска илустрација оставља широк спектар тумачења, допуштајући читаоцу–учеснику да сликом или текстом доврши одређен историјски тренутак. Сабијање временског тока и историјских чињеница реалним фактима или митовима на једној табли чини комплетну детерминанту једне епохе која обухвата секвенце периода од неколико деценија, векова или миленијума. Временски оквири подељени на девет илустрованих табли, чине следеће епохе: 1. Праисторија (Винчанска култура), 2. Период антике, 3. Период средњег века (Београд престоница Србије под деспотом Стефаном), 4. Османлијски период, 5. Београд 1806–1940. године, 6. Београд 1941–1945, 7. Београд 1945–1989, 8. Београд 90-тих и 9. Београд данас.

Апликација је програмирана да препозна одштампани кју-ар код (QR code) који омогућава читавање текста, слике, анимације и звука са интернета. Апликацијом је обухваћено више операција са интерактивним садржајем са којима се учесник–читалац постепено упознаје. Вођен едукативним и забавним оквиром понуђене апликације, учесник–читалац се упознаје или проширује своја знања и интересовања везана за описано место или догађај.

Операције које нуди одређена апликација подразумевају, на пример, прерасподелу понуђених елемената, попуњавање поља одговарајућим текстом, распоређивање елемената, активирање интерактивног садржаја, решавање укрштених речи, дељење информација са другима, упаривање и обележавање слика, исписивање поља текстом, бирање одговора... Текстуални делови, који се у мањој мери налазе на штампаном делу рада (који обухватају називе епоха и најзначајније секвенце епохе) као и већим делом у апликацији двојезични су, односно на српском и енглеском језику.

ОЦЕНА ОСТВАРЕНИХ РЕЗУЛТАТА

Завидна је количина архивиране документарне грађе прикупљане током претходних година. Извори документације укључују штампану литературу (историјске књиге, атласе, мапе, часописе, сликовнице, каталоге, новине), архивске снимке документарног типа, фотографије, анимиране пројекције, туторијале и интернет грађу. Информативна грађа садржи приказе артефаката који укључују историјске, географске, геолошке, антрополошке, материјалне, културне, религијске и митолошке приказе. Прикупљена грађа чини базичну слику дигиталне илустрације, поузданом, симболичком и објективном у оној мери коју стилизација цртежа и машта аутора дозвољава. Свака табла чини симбиозу података прикупљених са више страна и формира кохерентну целину без обзира на обухваћене просторно–временске тачке.

Свих девет илустрованих табли и насловна страна израђена је у одговарајућем рачунарском програму AdobePhotoshop, адекватно припремљеним за штампу.

Софтвер је предвиђен да подржи сетове алата за дизајнере и издаваче који могу да управљају дигиталним материјалима за учење.

ОЦЕНА ОСТВАРЕНИХ РЕЗУЛТАТА И КРИТИЧКИ ОСВРТ РЕФЕРЕНАТА

Истраживање Бориса Кузмановића базирано је на естетици дигиталне илустрације у савременом визуелном комуникацијском контексту и на одабиру илустративних форми које позитивно стимулишу читаоца да посматра, проналази, изучава и допуњује дате слике у сопственом имагинативном простору.

Истраживање је обухватило област интерактивних медија, облике и врсте задатака, информација и објашњења који допуњују, надограђују и додатно појашњавају приложене слике. Овакав концепт захтева јасну, логичну и једноставно обједињену структуру два различита медија који чине складну целину.

Даље усмеравање овако конципиране структуре књиге иде путем у коме сталним додавањем и побољшавањем новим апликација можемо проширити и обогатити тумачење књиге у њеној најширој примени.

Истраживање је такође обухватило и социјално–друштвену сферу, тачније, упознавање публике са одликама периода који су представљени по поглављима. Потенцијали овакве књиге могу се искористити и у областима образовања, маркетинга и туризма. Структура ове сликовнице имплицира позитивне ефекте у све три поменуте области.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ

Докторски уметнички рад Бориса Кузмановића *Епихални Београд – Интерактивна илустрована књиџа* је пројекат са интердисциплинарним приступом креирања илустроване књиџе са интерактивном опцијом. Он отвара нове могућности реализовања и тумачења концепта књиџе у савременом друштву које све теже коренспондира са традиционалним медијима. Хибридна структура ове књиџе састоји се примарно од традиционалне штампане илустрације која на разне начине омогућава читаоцу–учеснику да дати садржај продуби, унапреди, упореди са другим изворима, при чему је елемент забаве од велике важности. Ова интерактивна сликовница пружа нарочиту мрежу нових тумачења и проналажења решења у слојевитим и захтевним темама као и унапређењу могућности комуникације стваралац – читалац. Тема је мало обрађивана и веома атрактивна са едукативне, уметничке и технолошке стране. Кандидат је вешт, искусан и награђиван илустратор, што је од почетка био улог за успех, који је овим докторским уметничким пројектом и потврђен.

Комисија предлаже Већу ИС и Сенату УУ да се одобри одбрана овог докторског уметничког пројекта.

Др ум. Александра Јованић, доцент

Мр Растко Ђирић, редовни професор

Др Светлана Смолчић Макуљевић, ванредни професор

Мр Драган Димчић, ванредни професор

Др ум. Растко Кукић, доцент,